

EDICIÓ: Grup de divulgació de la història de Fals, Associació Cultural i Recreativa de Fals
COL-LABORACIÓ: Ajuntament de Fonollosa, Cooperativa UMAC, Arxiu Comarcal de Manresa

ASSOCIACIÓ CULTURAL I RECREATIVA DE FALS
Carrer de les escoles, s/n
08259 Fals (Fonollosa)
Telèfon: 938368003

El contingut d'aquesta edició és de divulgació de la història local del poble de Fals. En cap cas es vol ferir la sensibilitat de ningú i, serà d'agrair que qualsevol errada o inexactitud en els escrits, sigui comunicada als redactors de Falchs.

Cal Casó

Vista general

La casa està situada dins d'un terreny anomenat la Solana o Soleia del Casó, de pertinències de l'antic mas Bastardes. La primera referència documental és del 30 de gener de 1862, quan la mestressa de Bastardes va fer un establiment a rabassa morta d'un tros de 10 quarteres a Ramon Colillas Claret, de Camps, sota la condició que havia de plantar-hi vinya en un termini màxim de deu anys. No es parla de cap casa, però el parcer estava autoritzat per construir una tina dins del terreny, sempre que la tina quedés de propietat de l'amo quan el contracte de rabassa arribés al seu terme.

En la relació de les cases de Fals de 1861 i 1878, no apareix el Casó, però en una acta del notari Gassol del 28 de setembre de 1891 es registra la venda que fa Josep Bastardes a Ramon Colillas Claret i a Josep Colillas Bascompte, pare i fill, d'una terra de 6 quarteres on hi ha una casa, sense número, anomenada el Casó, que té una tina, estables, una era al davant i s'abasteix de l'aigua de la Font de la Teula. El preu de venda va ser de 1.000 pessetes, a terminis, i incloïa també una altra peça de terra i un hort.

El 1896, els Colillas van comprar més terra del mas Bastardes, que estava en procés de liquidació. Aleshores van aconseguir tenir quatre peces amb una superfície total de 60 quarteres, a més d'uns horts a baix el torrent de Comallonga o de Clarena, i el dret de regar-los dos dies a la setmana amb l'aigua d'una resclosa o bassa, dita del Juncar, i el diumenge amb l'aigua de la bassa de Bastardes.

A primers de segle es deurien fer algunes obres d'ampliació, ja que en una pedra, molt massissa, que fa de llinda a la porta que dona a llevant hi ha gravada la següent inscripció: "AÑO 1902 CASXO".

En referència als habitants de la casa, se sap que el Ramon Colillas era fill de Josep Colillas Junyent i de la primera muller d'aquest, la Serafina Claret. Els Colillas venien de Camps, però van instal·lar-se en una casa anomenada cal Colilles, situada a unes cent passes de cal Casó. Josep Colillas Junyent tenia vuit fills i va fer testament el 1859. No va nomenar hereu el fill primogènit, el Joan, sinó que el càrrec va passar al segon, el Ramon. En el testament, el Josep justifica l'elecció, dient que el Joan és a Manresa per aprendre l'ofici de sastre, mentre que el Ramon s'ha quedat a casa i l'ajuda en les feines de pagès. Més detalls de la història d'aquesta família es poden llegir en l'apartat dedicat a cal Colilles.

El Ramon va fer testament poc després de casar-se, el maig de 1862, deixant 10 lliures a cada fill, malgrat que en aquell moment encara no en tenia cap. La seva muller era Maria Bascompte Cabrelles, encara que de vegades el seu segon cognom és Solanes. Van tenir quatre fills, dos de cada mena. Van casar les dues filles amb homes de Sant Vicenç de Castellet; la Maria amb el Pere Esquius Pejoan, la Francesca amb el Josep Forns Perramon. L'hereu va ser el Josep Colillas Bascompte, el qual va enllaçar amb la Maria Marvà Vilaseca, de Vallmanya. No se sap exactament

quants descendents van tenir aquests dos, però una part de la canalla se'ls va morir a la infantesa. En el llibre d'òbits hi consta que el 1897 van enterrar una nena de vuit dies d'edat, el 1900 una nena de 6 anys, de pulmonia, i el 1902 una altra nena de 13 mesos d'edat.

El Ramon va morir el juliol del 1910.

El 1915, la vídua Maria Bascompte i el seu fill Josep van vendre a carta de gràcia per 3.000 pessetes un tros de 14 quarteres, és a dir, el van hipotecar, a Josep Comalloga Bastardes, de Sant Mateu. També van empenyorar per 3.500 pessetes una altra part de les seves terres als germans Miquel i Josep Ferrer Trulls, de Claret dels Cavallers. No van poder tornar els diners i van acabar perdent tots els drets sobre la propietat.

En el cadastre de 1929 encara figura com a propietari de la casa Josep Colillas Bascompte, però poc després aquest va traspasar part del terreny a Joan Perdigués, de Betlem, a canvi de 5.000 pta., mentre que la resta la va vendre per 17.500 pta. als germans Miquel i Josep Ferrer

Linda 1902

Trulls, de Claret dels Cavallers, els quals ja havien adquirit amb anterioritat el conjunt de l'heretat Bastardes.

Quan això va passar, els darrers Colillas residien a Santa Coloma de Queralt, la qual cosa significa que el Casó ja devia trobar-se desocupat i iniciant el llarg procés de destrucció, que ha culminat en les ruïnes actuals. Segurament d'aquí uns anys no quedaran ni els fragments de les parets que es poden veure avui en dia.